HZJZ
HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Rockefellerova 7
HR-10000 Zagreb
T: +385 1 4863 222
F: +385 1 4863 366
www.hzjz.hr

Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Zagreb, 30. travnja 2020.

Preporuke za rad salona za tetoviranje i piercing tijekom epidemije COVID-19

Sukladno reaktivaciji određenih aktivnosti temeljem Odluke o prilagodbi mjera, za organizaciju djelatnosti salona za tetoviranje i piercing preporučuje se postupanje sukladno sljedećim preporukama.

1. Prostorno organizacijski i tehnički uvjeti

1.1. Ulazni i radni prostor

- **Vidljive obavijesti.** Za sve djelatnike i klijente prije ili neposredno nakon ulaska, na vidljivom mjestu, nužno je postaviti informacije o higijenskim postupcima i osigurati dostupnost dozatora za dezinfekciju ruku.
- **Dezinficijens.** U prostorima čekaonice, odnosno ulaznim prostorima, pultovima za obavljanje plaćanja usluga te u radnom prostoru nužno je na raspolaganje postavljanje dozatora s dezinfekcijskim sredstvom (na bazi alkohola u koncentraciji ne manjoj od 70 %).
- **Čekaonice.** Sjedeća mjesta u prostoru za čekanje rasporediti tako da zadovoljavaju mjere fizičke udaljenosti, odnosno na minimalnim razmacima od 1,5 metar i predviđeni su za odrasle osobe koje su u salonu u pratnji malodobnog klijenta ako iz bilo kojeg razloga ne mogu čekati izvan prostora salona. Svi ostali klijenti koji dođu radi usluge čekaju svoj red izvan salona.
- **Zaštitne pregrade.** U dijelovima salona za obavljanje plaćanja usluge, odnosno pultovima preporučuje se postavljanje zaštitne pregrade od pleksiglasa ili drugog prozirnog materijala pogodnog za redoviti čišćenje i dezinfekciju.
- **Fizičko distanciranje.** U salonima je potrebno osigurati minimalni međusobni razmak od 1,5 metara između svih osoba koje se u jednom trenutku nalaze u prostoru izuzev klijenta i djelatnika za vrijeme pružanja usluge. Udaljenost od 1,5 metar treba osigurati u svim smjerovima od svakog radnog mjesta.
- **Označivanje.** Pri tome treba osigurati adekvatan prostor za kretanje. Putovi kojima se osobe kreću unutar salona poželjno je označiti.
- **Papirnate maramice i jednokratni materijal.** Nužno je osigurati dostatnu količinu papirnatih maramica i ostalih jednokratnih materijala, opreme i sredstava za čišćenje, pranje i dezinfekciju, uključujući i opremu za odlaganje otpada sukladno uputama.
- **Zaštitna oprema.** Nužno je osigurati dostatnu količinu zaštitne opreme za zaposlenike.

HZJZ
HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Rockefellerova 7
HR-10000 Zagreb
T: +385 1 4863 222
F: +385 1 4863 366
www.hzjz.hr

- **Ogrtači.** Ako se koriste, ogrtače za klijente preporučuje se zamijeniti jednokratnima.
- **Prozračivanje.** Sve prostorije u salonu treba što češće provjetravati, čak i za vrijeme lošeg vremena. Ne zaboraviti prozračiti između smjena.

1.2. Sanitarni čvorovi i prostorije/prostori za odmor

- **Sanitarni čvorovi.** Za sanitarne čvorove potrebno je osigurati učestalije pravilno čišćenje i higijenu (vidjeti točku 2.7.)
- Ako je moguće, preporučuje se da se osiguraju odvojeni sanitarni čvorovi za klijente i zaposlenike.
- **Odmor zaposlenika.** U prostorijama za odmor zaposlenika treba osigurati dovoljno prostora, a stolove i stolice razmaknuti. Pri boravku je potrebno zadovoljiti kriterij fizičke udaljenosti od 1,5 metar te izbjegavati istovremeni odmor prevelikog broja zaposlenika.
- Vrijeme odmora treba ograničiti na maksimalno 15 minuta ako dvije osobe istovremeno koriste stanku za odmor, međutim ako zaposlenici borave u istom zatvorenom prostoru predviđenom za odmor preporučuje se da stanku za odmor ne koriste istovremeno.

2. Organizacija rada u salonima za tetoviranje i piercing

2.1. Općenite preporuke

- **Mjerenje temperature.** Prije dolaska na posao preporučuje se da svi zaposlenici temperaturu izmjere kod kuće te da ne dolaze na posao ako im je viša od 37,2 ^{o}C ili ako usto imaju i respiratorne tegobe. Kod povišene temperature te svih respiratornih tegoba, bilo s povišenom temperaturom bilo bez nje, savjetuje se da se telefonom nazove liječnika obiteljske medicine i da se ne dolazi na posao dok se ne utvrdi razlog respiratornih smetnji ili povišene temperature.
- **Zaštitne mjere. P**otrebno je strogo provoditi zaštitne mjere: između klijenata potrebno je oprati i dezinficirati ruke te obavezno koristiti drugi set pribora.
- **Komunikacija s klijentima.** Tijekom pružanja usluge, preporučuje se da se komunikacija s klijentom svede na minimum.
- **Rad u smjenama.** Zauzetost prostora treba izbjegavati primjerice radom u smjenama na način da se smjene ne preklapaju. U smjenama rade uvijek isti zaposlenici čime se smanjuje kontakt među zaposlenicima. Treba organizirati promjene smjena na način da zaposlenici jedne smjene ne dolaze u kontakt sa zaposlenicima druge smjene (npr. u prostorijama u kojima se presvlače, u sanitarnim čvorovima i slično).
- **Plaćanje.** Poželjno je bezgotovinsko kartično plaćanje.
- **Hrana i piće.** Tijekom pružanja usluge ne preporučuje se konzumacija hrane ili pića.

HZJZ
HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Rockefellerova 7
HR-10000 Zagreb
T: +385 1 4863 222
F: +385 1 4863 366
www.hzjz.hr

- **Administrativni poslovi.** Preporučuje se da se svi administrativni poslovi vezani za rad salona, odnosno uredski posao, primjerice računovodstvene poslove, raditi od kuće, ne u salonu.
- **Sastanci.** Interne sastanke i usavršavanja treba svesti na minimum ili još bolje odgoditi. Što je više moguće koristiti mogućnosti telefonske i video konferencije. Ako su sastanci neophodni, držati preporučeni razmak među sudionicima.

2.2. Naručivanje

- **Telefonsko naručivanje.** Zadržavanje u prostoru kako bi se osobu naručilo treba izbjegavati. Naručivanje se obavlja telefonski.
- **Osobe s respiratornim simptomima.** Tijekom naručivanja treba upozoriti da se usluga ne pruža osobama koje imaju bilo kakav simptom akutne respiratorne infekcije (curenje nosa, kihanje, kašljanje, kašalj, povišena tjelesna temperatura i sl). Ne dozvoljava se dolazak u salon zaposlenicima i strankama koji imaju neki od simptoma koji bi mogli upućivati na COVID-19 (kao što je gore navedeno). Zaposlenici se odmah javljaju svom izabranom liječniku obiteljske medicine. Zaposlenici prije povratka na posao trebaju imati razjašnjenu dijagnozu.
- **Ograničen broj stranaka.** Broj naručenih stranaka kojima će se usluga pružati istovremeno mora se prilagoditi broju radnih mjesta u radnom prostoru.
- U slučaju ranijeg dolaska i nemogućnosti zadovoljavanja kriterija fizičke udaljenosti od 1,5 metar, klijentu se preporučuje čekanje termina van salona.
- U obzir je potrebno uzeti i uobičajene interakcije i kretanja zaposlenika u salonu. Ako se minimalni razmak ne može održati jer je inače takva interakcija u salonu, preporučuje se smanjiti broj radnih mjesta i osoba koje istovremeno borave u radnom prostoru.

2.3. Primanje klijenata

- **Higijena ruku.** Sve klijente na ulazu uputiti na dezinfekciju ruku te objasniti koje se preventivne mjere trenutno provode u salonu (primjerice potreba o nošenju maske za usta i nos, higijena ruku, pravilno postupanje prilikom kašljanja i kihanja). U slučaju potrebe, klijente treba uputiti da se kihanje obavlja u savijeni lakat ili maramicu koja se odmah nakon pravilno odlaže u kantu za otpad.
- **Podaci o strankama.** Treba zabilježiti vrijeme ulaska osobe u salon, kontakt podatke (broj mobitela) i vrijeme napuštanja salona. Ta je informacija, u slučaju otkrivanja oboljelog koji je boravio u salonu u određeno vrijeme, potrebna epidemiolozima, kako bi što brže mogli identificirati i kontaktirati kontakte oboljelog te provesti mjere sprečavanja daljnjeg širenja infekcije. Stranke treba pravovremeno upozoriti da će im se usluga pružiti samo ako su suglasni ostaviti podatke za kontakt.
- **Maske za lice za klijente.** Klijentima se preporučuje nošenje maske za lice (ako kirurške nisu dostupne moguće je korištenje platnenih maski)

HZJZ
HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Rockefellerova 7
HR-10000 Zagreb
T: +385 1 4863 222
F: +385 1 4863 366
www.hzjz.hr

2.4. Obavljanje usluge

- **Higijena ruku.** Između klijenata obavezno oprati i dezinficirati ruke.

- **Zaštitna oprema.** Tijekom cijelog postupka koristi se zaštitna oprema (maska koja prekriva usta i nos te jednokratne rukavice). Jednokratnu zaštitnu opremu potrebno je zamijeniti između svakog klijenta te pravilno odložiti u predviđene kante s odgovarajućim poklopcem.

- **Maske za lice i rukavice za djelatnike.** Djelatnicima se preporučuje nošenje maski za lice. Osim kirurških maski mogu se koristiti i platnene maske za lice. Viziri za lice mogu pružiti dotatnu zaštitu. Maske se mijenjaju nakon završetka rada na jednom klijentu i ako postanu vlažne. Osim kirurških maski mogu se koristiti i platnene maske te druga pokrivala koja prekrivaju usta i nos. Viziri s moraju dezinficirati nakon svakog klijenta. Ako se ne može osigurati minimalni razmak od 1,5 metra, klijent i djelatnik moraju nositi barem masku koja prekriva usta i nos. Poslodavac je dužan osigurati zaštitu za zaposlenike i to u dovoljnim količinama. Viziri za lice mogu pružiti dodatnu zaštitu. Kirurške maske se mijenjaju nakon maksimalno 3 sata nošenja, a platnene maske za lice kada postanu vlažne.
- **Sterilne igle i pribor.** Potrebno je raditi sa jednokratnim potrošnim materijalima: jednokratne igle, jednokratne rukavice, posudice za boju i sl. Pri postupcima tetoviranja trebaju se koristiti sterilne igle koje dolaze u sterilnim pakiranjima i koje se otvaraju pred korisnicima, a nakon jednokratne uporabe se bacaju u za to predviđene posude za infektivni otpad.

- Tijekom pružanja usluge zaposlenik od klijenta drži najveću moguću udaljenost koja ne ometa obavljanje usluge.

2.5. Odlaganje otpada

- **Otpad.** Sav eventualni otpad nastao prilikom pružanja usluge odložiti u za to predviđene kante za otpad s odgovarajućim poklopcima, odnosno kante za infektivni otpad.

- U kante za otpad potrebno je uložiti dvije vreće za smeće, odnosno infektivni otpad.

2.6. Čišćenje i postupci s priborom i materijalom za rad

- **Korištenje radnog pribora**. Radni pribor bi uglavnom trebao biti jednokratni, a za sav ostali pribor koji se ponovno koristi obvezna je sterilizacija (npr. mašinice za tetoviranje). Višestruka upotreba na više stranaka bez prethodnog čišćenja zabranjena je.

- Svi uređaji i sav pribor trebaju biti održavani u dobrom stanju da se opasnost od kontaminacije smanji na najmanju moguću mjeru.

HZJZ
HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Rockefellerova 7
HR-10000 Zagreb
T: +385 1 4863 222
F: +385 1 4863 366
www.hzjz.hr

- **Dezinfekcija i sterilizacija.** Poslije svake uporabe pribor se pere i dezinficira, a po potrebi i sterilizira.

- Prije postupka dezinfekcije potrebno je potrebno je prvo provesti postupak pranja kako bi se s predmeta i površina očistili svi tragovi nečistoća (masnoće, izlučevine i sl.). Pribor i oprema moraju biti namjenski (krpe, spužvice, metlice i sl.) te se iste redovito moraju mijenjati kada uslijed korištenja postanu neupotrebljivi za pravilnu upotrebu.

- **Pranje ručnika, radnih kuta i maska za lice.** Pribor i instrumente koji to zahtijevaju treba sterilizirati. Postupak sterilizacije vrši se u autoklavu na temperaturi od 131°C pod visokim tlakom, minimum 30 minuta nakon što je postignuta navedena temperatura. Igle, tube, pincete, medicinsko posuđe i slični alati koji dolaze u neposredan kontakt s krvlju, znojem, limfom, sluznicom i kožom klijenata obavezno se moraju sterilizirati na taj način.

- Za pranje se mogu koristiti uobičajeni deterdženti, a za dezinfekciju uobičajene metode. Preporučena dezinfekcijska sredstva poput onih na bazi alkohola u koncentraciji ne manjoj od 70% ili drugog sredstva s deklariranim virucidnim djelovanjem prema uputama proizvođača.

- Pribor za rad od tkanina (ručnici i sl.) ostaje u salonu na kraju radnog dana, pere se u perilici za rublje na najmanje 60°C i do kraja se osuši.

- Radnu odjeću zaposlenika preporuča se oprati za rublje na najmanje 60°C i osušiti. Platnene maske za lice oprati svakodnevno i izglačati.

2.7. Dezinfekcija i čišćenje radnog prostora

- Čišćenje prostora provodi se na uobičajen način učestalijom dinamikom, odnosno između svake smjene.

- Dezinfekciju radnog mjesta (stolac, ležaj) potrebno je provoditi između svakog klijenta.

- Kako bi se smanjio rizik infekcije, dezinficijensom se učestalije brišu kontaktna mjesta, odnosno telefoni, kvake na vratima, tipkovnice, blagajne i slično (npr. svaka 2 sata).

- Upute za dezinfekciju i čišćenje prostora dostupne su na poveznici: https://bit.ly/3bShvw3

HZJZ
HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Rockefellerova 7
HR-10000 Zagreb
T: +385 1 4863 222
F: +385 1 4863 366
www.hzjz.hr

2.8. Primanje suradnih djelatnika i nenajavljenih stranaka

- Dolazak drugih osoba (npr. majstora, kurira, dostavljača) treba organizirati na način da se prije dolaska te osobe telefonski najave. Tada se provjerava ima li osoba simptome COVID-19 (povišena tjelesna temperatura, kašalj, otežano disanje/kratak dah, grlobolja, poremećaj osjeta njuha i okusa) i je li imala kontakt s oboljelima.

- Nenajavljene stranke smiju samo iznimno ući u salon uz prethodnu provjeru o mogućim simptomima koji mogu upućivati na COVID-19 i o kontaktu s oboljelima.